

DÂN TỘC CƠ LAO

Tên gọi khác: Ke Lao

Nhóm ngôn ngữ: Ka đai

Dân số: 1.500 người.

Cư trú: Tập trung ở huyện Đồng Văn và Hoàng Su Phìn (tỉnh Hà Giang).

Đặc điểm kinh tế

Ở Đồng Văn, người Cơ Lao làm nương, gieo trồng ngô ở hốc núi đá. Ở Hoàng Su Phì, đồng bào làm ruộng nước và nương núi đất, trồng lúa là chính. Nghề thủ công phổ biến của đồng bào là đan lát và làm đồ gỗ, sản phẩm là phên, cót, nong, bồ, bàn ghế, yên ngựa v.v...

Tổ chức cộng đồng

Mỗi bản người Cơ Lao có khoảng 15-20 nhà. Mỗi nhà là một gia đình nhỏ gồm vợ chồng và con cái, con trai có vợ ít khi ở chung với bố mẹ.

Mỗi nhóm Cơ Lao có một sổ họ nhất định. Các con đều theo họ cha.

Hôn nhân gia đình

Theo phong tục con trai cô được lấy con gái cậu. Phụ nữ Cơ Lao khi mang thai thường kiêng cử cẩn thận để sinh dễ, con khỏe mạnh. Ở vùng Đồng Văn, người Cơ Lao đốt nhau của đứa trẻ sơ sinh thành than rồi đem bỏ vào hốc đá trên rừng, tránh để cho chó hay lợn giẫm vào. Đứa trẻ sinh ra được 3 ngày 3 đêm (nếu là con trai), 2 ngày 3 đêm (nếu là con gái), thì bố mẹ làm lễ đặt tên cho con. Đứa con đầu lòng được bà ngoại đặt tên cho. Người Cơ Lao chết đi được làm lễ chôn cất và lễ chay. Người Cơ Lao có tục khi chôn cất thì xếp đá thành từng vòng quanh mộ (mỗi vòng đá tương ứng với 10 tuổi của người chết), rồi lấp đất kín những vòng đá ấy.

Văn hóa

Hàng năm người Cơ Lao có những ngày lễ, tết theo âm lịch như 3 tháng 3, 5 tháng 5, 15 tháng 7, 9 tháng 9 v.v... và tết Nguyên đán là lớn nhất.

Nhà cửa

Người Cơ Lao ở nhà đất thường ba gian hai chái. Mái lợp tranh. Ở Hoàng Su Phì đôi khi người ta lợp bằng những máng nứa theo kiểu lợp ngói âm dương. Vách đan bằng nứa, có khi người ta đan bằng những cây gỗ nhỏ...

Trang phục

Cá tính trang phục không rõ ràng chịu ảnh hưởng của trang phục (hay gần gũi) với cư dân thuộc nhóm ngôn ngữ Tày - Thái như Tày, Nùng Giáy... về kỹ thuật và phong cách mỹ thuật.

+ Trang phục nam

Đàn ông Cơ Lao mặc quần như nhiều dân tộc vùng biên giới phía Bắc

+ Trang phục nữ

Phụ nữ Cơ Lao mặc quần, áo dài 5 thân cài nách, dài quá đầu gối, được trang trí bằng nhiều miếng vải khác màu khâu đắp lên ngực áo từ giữa ngực sang nách phải, theo mép xẻ.